

VATTENBRUKSPRODUKTIONEN I EUROPEISKA UNIONEN

Vattenbruksproduktionen i Europeiska unionen har fortsatt att stagnera i förhållande till den ökande produktionen av fisk och skaldjur globalt sett. Under de senaste 20 åren har kommissionen försökt öka EU:s produktionspotential genom att lansera olika strategier och riktlinjer, och rådgivande nämnden för vattenbruk inrättades 2016. Detta organ för rådgivning till EU-institutionerna och medlemsstaterna består av företrädare för branschen och andra berörda organisationer.

BAKGRUND

Samtidigt som vattenbruksproduktionen globalt sett ökade fyrfaldigt mellan 1990 och 2017 låg den sammanlagda produktionen av fisk och skaldjur i EU:s medlemsstater under lång tid på en stabil nivå omkring 1,2 miljoner ton. EU:s produktionssiffror ökade dock nyligen med omkring 24 %, med en europeisk vattenbruksproduktion som kom att uppgå till ett värde av 5,6 miljarder euro 2017. 76 % av denna siffra kom från fiskprodukter och 24 % från kräftdjur och blötdjur. EU:s vattenbruk har främst varit inriktat på fyra arter: musslor (35 % av den totala mängden), lax (15 %), öring (14 %) och ostron (7 %), med andra viktiga uppfödda arter i EU som havsruda, karp, havsabborre och musslor.

Bland EU:s medlemsstater var de största vattenbruksproducenterna 2017 Spanien (21 %), Frankrike (15 %), Storbritannien (14 %), Italien (14 %) och Grekland (10 %), vilka tillsammans stod för cirka 74% av den totala vattenbruksproduktionen. Om man däremot ser till produktionsvärdet var Storbritannien den ledande producenten (21 %), följt av Frankrike (16 %), Spanien (13 %), Grekland (12 %) och Italien (11 %). Blötdjur (musslor och ostron) dominerar i Spanien, Frankrike och Italien. Storbritannien producerade främst lax, medan Grekland främst producerade havsabborre och havsruda.

EN STRATEGI FÖR HÅLLBAR UTVECKLING AV DET EUROPEISKA VATTENBRUKET

Som ett första försök att ta itu med vattenbruksproduktionens stagnation i EU offentliggjorde kommissionen 2002 meddelandet *En strategi för hållbar utveckling av det europeiska vattenbruket* ([COM\(2002\)0511](#)). Denna strategi syftade till att

- skapa långsiktig, säker sysselsättning, särskilt i områden som är beroende av fisket, och öka sysselsättningen inom vattenbruket med mellan 8 000 och 10 000 heltidsanställningar under perioden 2003–2008,

- säkerställa att konsumenterna har tillgång till produkter som är hälsosamma, säkra och av god kvalitet samt främja höga djurhälso- och djurskyddsnormer,
- garantera en miljömässigt sund industri.

Strategin ledde dock inte till att dessa målsättningar uppnåddes, särskilt inte i fråga om att öka produktionen och sysselsättningen – man lyckades varken uppnå en tillväxt på 4 % eller skapa 8 000–10 000 nya arbetstillfällen.

Det huvudsakliga problemet för vattenbruksnäringen har varit avsaknaden av produktionstillväxt, i motsats till den starka tillväxt som man sett globalt. Sektorn har dock haft god framgång när det gäller till exempel att säkerställa konsumenternas tillgång till produkter av god kvalitet och att få till stånd miljöhållbarhet.

Förutom de vanliga hindren och restriktionerna har det europeiska vattenbruket sedan 2002 fått ökad konkurrens från produktionen i tredjeländer, stått inför en styrningskris och drabbats av effekterna av den ekonomiska krisen efter 2007.

MOT EN HÅLLBAR FRAMTID FÖR VATTENBRUKET – NYA IMPULSER FÖR STRATEGIN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING AV DET EUROPEISKA VATTENBRUKET

Sju år senare (den 8 april 2009) offentliggjorde kommissionen ett andra meddelande ([COM\(2009\)0162](#)) om vattenbruk, i syfte att kartlägga och bemöta orsakerna till stagnationen i EU:s vattenbruksproduktion. Det nya meddelandet, *Mot en hållbar framtid för vattenbruket – Nya impulser för strategin för hållbar utveckling av det europeiska vattenbruket*, syftade till att säkerställa att EU även fortsättningsvis intar en central roll inom denna strategiska sektor genom en ökad produktion och sysselsättning med hjälp av följande åtgärder:

A. Främja konkurrenskraften hos EU:s vattenbruksprodukter genom

- forskning och teknisk utveckling,
- att främja fysisk planering för vattenbruk för att försöka lösa problemet med konkurrens om utrymmet,
- att göra det möjligt för vattenbruksnäring att hantera marknadskraven,
- att främja utvecklingen av vattenbruket i dess internationella dimension.

B. Skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt av vattenbruket genom

- att säkerställa att vattenbruket är förenligt med miljön,
- att utforma en högpresterande bransch för odlade vattendjur,
- att garantera konsumenthälsan och erkänna vattenbruksprodukternas hälsofördelar.

C. Förbättra vattenbrukssektorns image och förvaltning genom

- bättre tillämpning av EU-lagstiftningen,
- minskad byråkrati,
- intressentmedverkan och lämplig information till allmänheten,

- lämplig kontroll av vattenbrukssektorn.

STRATEGISKA RIKTLINJER FÖR EN HÅLLBAR UTVECKLING AV VATTENBRUKET I EU

I slutändan syftade de strategiska riktlinjer ([COM\(2013\)0229](#)) som kommissionen offentliggjorde den 29 april 2013 till att bistå medlemsstaterna i deras arbete med att definiera sina egna nationella mål, med beaktande av deras relativa utgångsläge, nationella förhållanden och institutionella arrangemang. Dessa riktlinjer behandlade fyra prioriterade områden:

- Förenkling av administrativa förfaranden och kortare behandlingstider för vattenbrukstillstånd.
- Samordnad fysisk planering för att få bukt med den hindrande effekten av utrymmesbrist.
- Stärkt konkurrenskraft för EU:s vattenbruk.
- Främjande av lika villkor.

FLERÅRIGA NATIONELLA STRATEGISKA PLANER

I enlighet med artikel 34 i grundförordningen om den gemensamma fiskeripolitiken (förordning (EU) nr 1380/2013^[1]) skulle medlemsstaterna lägga fram [fleråriga nationella strategiska planer](#) för vattenbruksverksamhetens utveckling på deras territorium för perioden 2014–2020. Kommissionen uppmuntrade informationsutbyte och utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna genom olika workshoppar och möten. Som uppföljning underlättade den samordningen av de nationella åtgärder som ingår i de fleråriga nationella strategiska planerna. Medlemsstaterna gjorde en halvtidsutvärdering av genomförandet av sina fleråriga nationella strategiska planer i slutet av 2017. De slutliga utvärderingsrapporterna förväntas inkomma från de nationella regeringarna i början av 2021.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Parlamentet har antagit ett antal resolutioner i syfte att ytterligare stärka EU:s vattenbruksnäring:

- Resolutionen av den 16 januari 2003 om vattenbruket i Europeiska unionen: nuläget och framtid^[2].
- Lagstiftningsresolutionen av den 27 april 2006 om förslaget till rådets direktiv om djurhälsokrav för djur och produkter från vattenbruk och om förebyggande och bekämpning av vissa sjukdomar hos vattenlevande djur^[3].

[1] [EUT L 354, 28.12.2013, s. 22.](#)

[2] [EUT C 38 E, 12.2.2004, s. 318.](#)

[3] [EUT C 296 E, 6.12.2006, s. 106.](#)

- Lagstiftningsresolutionen av den 14 november 2006 om förslaget till rådets förordning om användning av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruk^[4].
- Lagstiftningsresolutionen av den 14 november 2006 om förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 104/2000 om den gemensamma organisationen av marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter^[5].
- Resolutionen av den 4 december 2008 om utarbetandet av en europeisk förvaltningsplan för skarvar för att minska skarvarnas allt större inverkan på fiskebestånden, fisket och vattenbruket^[6].
- Resolutionen av den 17 juni 2010 Nya impulser för strategin för hållbar utveckling av det europeiska vattenbruket^[7].
- Resolutionen av den 8 juli 2010 om importordningen i EU för fiskeri- och vattenbruksprodukter med anledning av reformen av den gemensamma fiskeripolitiken^[8].
- Lagstiftningsresolutionen av den 23 november 2010 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 708/2007 om användning av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruk^[9].
- Lagstiftningsresolutionen av den 12 september 2012 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter^[10].
- Lagstiftningsresolutionen av den 10 december 2013 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000^[11].
- Resolutionen av den 8 september 2015 över att tillvarata potentialen för forskning och innovation inom den blå ekonomin för att skapa sysselsättning och tillväxt^[12].
- Resolutionen av den 12 maj 2016 om spårbarhet av fiskeri- och vattenbruksprodukter i restauranger och detaljhandel^[13].
- Resolutionen av den 12 juni 2018 om en hållbar och konkurrenskraftig europeisk vattenbrukssektor: dagens situation och framtida utmaningar^[14].

[4][EUT C 314 E, 21.12.2006, s. 73.](#)

[5][EUT C 314 E, 21.12.2006, s. 76.](#)

[6][EUT C 21 E, 28.1.2010, s. 11.](#)

[7][EUT C 236 E, 12.8.2011, s. 132.](#)

[8][EUT C 351 E, 2.12.2011, s. 119.](#)

[9][EUT C 99 E, 3.4.2012, s. 177.](#)

[10][EUT C 353 E, 3.12.2013, s. 212.](#)

[11][EUT C 468, 15.12.2016, s. 237.](#)

[12][EUT C 316, 22.9.2017, s. 64.](#)

[13][EUT C 76, 28.2.2018, s. 40.](#)

[14][EUT C 28, 27.1.2020, s. 26.](#)

Marcus Ernst Gerhard Breuer / María Dolores CASTRO CADENAS
05/2020

